

**VARBERGS
KOMMUN**

Kommunstyrelsens förvaltning

Remissvar

2023-02-24

Utbildningsdepartementet

U2022/03532

1 (3)

Dnr: KS 2023/0033-6

Remissvar över betänkandet SOU 2022:53 för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag

Sammanfattning

Varbergs kommun anser att det behöver vara väl utrett och tydligt att ett utökat statligt ansvar för skolan ger de effekter i form av likvärdighet som eftersträvas. Det är viktigt att eventuella förändringar sätter barn, elever och undervisningen i centrum och har ett tydligt barnrättsperspektiv.

Det är anmärkningsvärt att förskolan inte har legat inom utredningens uppdrag. Varbergs kommun vill betona förskolans unika betydelse i skolväsendet där uppdraget utifrån läroplanen är nära sammanlänkat med de övriga skolformerna.

Varbergs kommun vill betona vikten av att kostnadsprinciper liksom övriga villkor kopplade till lokalförsörjning ägnas ytterligare uppmärksamhet i det fortsatta utredningsarbetet.

Även vid ett fullgånget förstatligande föreslås kommunerna, i sin roll som hemkommuner, fortsatt ha ansvar för bland annat skolskjuts, samordning av insatser vid problematisk frånvaro, det kommunala aktivitetsansvaret och den uppsökande verksamheten för individer i behov av komvux. Eventuella risker med att särskilja dessa frågor från övrig skolverksamhet bör utredas ytterligare.

Det är också viktigt att den nära samverkan med lokal socialtjänst, näringsliv och kultur- och fritidsverksamhet kan bibehållas oavsett inriktning på framtida skolreformer.

Synpunkter

Varbergs kommun konstaterar att de reformer som betänkandet om statens ansvar för skolan beskriver är mycket omfattande och kommer att medföra betydande förändringar för den svenska skolan. Ska förändringar av den omfattningen genomföras behöver det vara väl utrett och tydligt att ett utökat

---

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Engelbrektsgratan 15, Östra Vallgatan 12 (hiss)	0340-880 00	212000-1249	ks@varberg.se
432 80 Varberg	432 80 Varberg	TELEFAX		WEBBPLATS www.varberg.se

statligt ansvar för skolan ger de effekter i form av likvärdighet som eftersträvas. Det är därför positivt att utredningen beskriver att betänkandet ska betraktas som ett första steg i en längre process om 10–20 år. Det är även positivt att utredningen bland annat pekar på vikten av långsiktiga politiska överenskommelser, genomtänkt strategi för implementering av reformen och att ekonomiska resurser bör avsättas till förändringsprocessen.

Utredningen beskriver två alternativ för att utveckla ett nytt skolsystem. Det är värt att poängtera att bedömningarna som läggs fram i utredningen kan kombineras på många olika sätt. Innan beslut ska fattas om stärkt statligt ansvar för skolan är det viktigt att dess utformning utreds ytterligare.

Det är värt att betona att det är skolsystemets innehåll i form av en likvärdig utbildning och kvalitativ undervisning som har betydelse för elevernas utveckling och resultat. Det är viktigt att eventuella förändringar sätter barn, elever och undervisningen i centrum och har ett tydligt barnrättsperspektiv.

Varbergs kommun anser att det är anmärkningsvärt att förskolan inte har legat inom utredningens uppdrag. De alternativ som beskrivs i betänkandet skulle medföra att alla skolformer inom skolväsendet inte längre har en sammanhållen styrning. Det är viktigt att betona förskolans unika betydelse i skolväsendet där uppdraget utifrån läroplanen är nära sammanlänkat med de övriga skolformerna. Kommande statliga utredningar behöver fördjupa analysen ytterligare om dagens skolsystem ska frångås till något av de alternativ som beskrivits.

För att stärka likvärdigheten i svensk skola skisserar utredningen flera varianter gällande finansieringen av skolan. Om finansieringen av svensk skola ska förändras är det viktigt att det föregås av ytterligare fördjupade utredningar.

Utredningen beskriver att en ny skolmyndighet bör införas och ersätta Skolverket, Skolinspektionen och delar av Specialpedagogiska myndigheten. Det vore positivt om en ny skolmyndighet hade ett helhetsperspektiv där exempelvis tillsyn och olika former av stöd som syftar till att förbättra verksamheten kan kombineras på ett tydligt och framåtsyftande sätt.

Även vid ett fullgånget förstatligande föreslås kommunerna, i sin roll som hemkommuner, fortsatt ha ansvar för bland annat skolskjuts, samordning av insatser vid problematisk frånvaro, det kommunala aktivitetsansvaret och den uppsökande verksamheten för individer i behov av komvux. Varbergs kommun

anser att eventuella risker med att särskilja dessa frågor från övrig skolverksamhet bör utredas ytterligare.

Vid ett fullgånget förstatligande beskriver utredningen att konsekvenserna för statens lokalförsörjning gällande skollokaler som svåra att överblicka. I ett statligt skolsystem kommer staten att vara helt beroende av att kommuner inkluderar skolan i sin planeringsprocess och vid behov upplåter mark till statliga skolor. Varbergs kommun påpekar att i det fall den statliga huvudmannen ska hyra skollokaler på marknadsmässiga grunder finns det en uppenbar risk att kostnaderna för lokaler ökar jämfört med i dag. Varbergs kommun vill betona vikten av att kostnadsprinciper liksom övriga villkor kopplade till lokalförsörjning ägnas ytterligare uppmärksamhet i det fortsatta utredningsarbetet.

Ett eventuellt förstatligande av skolan är en av de mest debatterade frågorna i svensk skolpolitik. Det är värt att konstatera att utredningen inte säkert ser att ett förstatligande av skolan leder till en likvärdig utbildning och hög kvalitet. Utredningen menar dessutom att ett fullgånget förstatligande kan vara en omotiverat stor förändring och att både resursåtgången och osäkerheten talar emot. Vidare beskrivs att flera av de fördelar som finns med ett fullgånget förstatligande bedöms kunna gå att uppnå genom att förstärka det statliga ansvaret men med oförändrat huvudmannaskap för skolan.

Utredningens uppdrag har även en allmänpolitisk inriktning. Både ett fullgånget förstatligande av skolan och ett förstärkt ansvar för skolan har konsekvenser för den kommunala självstyrelsen och den lokala demokratin. Utredningen lyfter exempelvis risker för ett demokratiskt underskott när en nivå för politiskt ansvarsutkrävande försvinner. Där är värt att understryka att de positiva delar som finns i det nuvarande skolsystemet behöver identifieras och tillvaratas. Det är exempelvis avgörande att skolutvecklingen fortsatt sker med hänsyn till lokala förutsättningar och behov. Varbergs kommun påpekar att det är också viktigt att den nära samverkan med lokal socialtjänst, näringsliv och kultur- och fritidsverksamhet kan bibehållas oavsett inriktning på framtida skolreformer.

Kommunstyrelsen

Ann-Charlotte Stenkil
Ordförande